

Yhteyden saaminen terveyskeskukseen vaikeutunut

Vuoden 2009 alussa hoitotakuun mukainen välitön yhteyden saaminen terveyskeskukseen on heikentynyt merkittävästi. Yli puolet väestöstä asuu sellaisen terveyskeskuksen alueella, missä on ajoittain ongelmia välittömän yhteyden saannissa. Hoidon tarpeen arviointi kyetään silti tekemään kolmen arkipäivän kuluessa lähes yhtä usein kuin aiemminkin. Myös terveyskeskusten lääkäriresurssit vaihtelevat suuresti. Tiedot perustuvat Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) maaliskuussa 2009 terveyskeskusten johtaville lääkäreille lähettämään kyselyyn hoidon saatavuudesta.

Kun tarkastellaan vuodesta 2005 lähtien tehtyjä kyselytuloksia, hoitotakuun edellyttämä välitön yhteyden saanti terveyskeskuksiin toteutuu nyt heikommin kuin koskaan aiemmin. Yhteensä 58 prosenttia väestöstä asuu alueella, jolla vastattiin olevan ajoittain ongelmia saada välittömästi yhteys terveyskeskukseen. Syksyllä 2008 vastaava prosenttiluku oli 26. Ongelmia esiintyy nyt aiempaa useammalla alueella, eniten Kainuussa sekä Pirkanmaan, Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Itä-Savon, Pohjois-Savon ja HUS-sairaanhoidopiirin alueilla. Ongelmien syyksi mainittiin useimmin ajoittainen puhelujen suuri määrä ja ongelmat puhelintekniikassa.

Vaikka välittömän yhteyden saaminen on huonontunut, hoidon tarpeen arvioinnin toteutuminen kolmen arkipäivän kuluessa on heikentynyt vain muutamassa terveyskeskuksessa. Vastanneista viidellä terveyskeskuksella on ajoittain ongelmia arvioida hoidon tarve lain edellyttämässä ajassa.

Odotusajoista tiedottaminen on parantunut edelleen. Valtaosa väestöstä (94 %) asuu sellaisten terveyskeskusten alueilla, joilla puolivuositain tai useammin julkaistaan tiedot odotusajoista internetissä. Yhdeksän terveyskeskusta ei ole vielä toteuttanut tiedotusta.

Terveyskeskuslääkärille pääsyä jonotetaan, hoitajalle pääsee nopeammin

Kahdessa viikossa lääkäriin pääsee hieman yli neljännes (27 %) väestöstä. Viidennes väestöstä joutuu varautumaan yli 4 viikon odotusaikaan. Heikoin tilanne on Etelä-Karjalan, Itä-Savon, Länsi-Pohjan ja Lapin alueilla, joilla yli 60 prosenttia väestöstä joutuu varautumaan yli neljän viikon odotukseen ei-kiireellisessä hoitotarpeessa. Paras tilanne on Pirkanmaalla ja Satakunnassa: keskimäärin yli 60 prosenttia pääsee alle kahdessa viikossa lääkäriin.

Hoitajan vastaanottoaika pystytään järjestämään yli puolelle väestöstä (64 %) kolmessa päivässä, viikossa 89 prosentille väestöstä. Alueelliset erot ovat kuitenkin suuret. Itä-Savossa, Keski-Suomessa ja Pohjois-Karjalassa on ongelmia lääkäriin pääsyn lisäksi myös hoitajan vastaanottoajan saamisessa. Sen sijaan Lapin sairaanhoidopiirin alueella hoitajan aika järjestyy poikkeuksetta viikossa.

Suuria eroja lääkäriin virkojen täyttöasteessa ja työpanoksen käytettävyydessä

Väestöstä 14 prosenttia asuu alueella, jolla yli 20 prosenttia terveyskeskuslääkäriin viroista on täysin täyttämättä eli ilman vakinaista viranhaltijaa, sijaista tai vuokralääkäriä. Suurin vaje on Länsi-Pohjan, Vaasan ja Etelä-Karjalan sairaanhoidopiirin alueilla. Ainoastaan Kanta-Hämeen sairaanhoidopiirissä kaikki virat on joko täytetty tai alle 10 prosenttia on täyttämättä.

Vaikka virka olisi vakinaisesti täytetty, viranhaltijan työpanos ei saata olla virkavapauden takia kuitenkaan käytettävissä. Parhaiten lääkärien työpanos on käytettävissä Pirkanmaalla ja Pohjois-Savossa. Tilanne on vaikein Itä-Savon, Vaasan, Kainuun, Länsi-Pohjan ja Lapin sairaanhoitopiirissä. Näillä alueilla yli 70 prosentilla väestöstä on käytettävissään vakinaisista lääkäreistä alle 60 prosenttia.

Kyselyssä terveyskeskuksia oli yhteensä 194 eli 38 vähemmän kuin vuonna 2008. Vastauksia saatiin 176 terveyskeskuksesta, joiden alueilla asuu väestöstä 93 prosenttia. Tietojen yleistettävyydessä on kuitenkin ongelmia Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueilla, koska osa suurista terveyskeskuksista jätti vastaamatta kyselyyn. Näiden osalta lukuja ei edellä tulkittu.

Hoitotakuu on ollut voimassa maaliskuusta 2005 alkaen. Sen toteutumista seurataan terveyskeskuksille puolivuositain tehtävillä kyselyillä.

Lähde:

Hoitotakuun toteutuminen terveyskeskuksissa maaliskuussa 2009
<http://www.thl.fi/fi/tilastot/aiheittain/Terveyspalvelut/hoidonsaatavuus>

Lisätietoja:

Pirjo Tuomola
Kehittämispäällikkö
Puh. 020 610 7340 tai 040 187 2862

Satu Vuorio
Suunnittelija
Puh. 020 6107370
Sähköpostit: etunimi.sukunimi(at)thl.fi

Pekka Järvinen
Johtaja
Puh. (09) 160 73800, STM
sähköposti etunimi.sukunimi(at)stm.fi.

Tiina Puhakka
Tiedottaja
Puh. 020 610 7673
Sähköposti: etunimi.sukunimi(at)thl.fi

Tämä tiedote on julkaistu myös verkkosivulla www.thl.fi/fi/tiedotteet. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tiedotteiden jakelua koskevat huomautukset osoitteeseen [info\(at\)thl.fi](mailto:info(at)thl.fi).